

Op een zeker moment zaten mijn moeder en ik toevallig met z'n tweeën in de tuin van de herfstzon te genieten, toen ik het durfde te vragen: "Mam, waarom gaan jullie eigenlijk niet scheiden?" Ik hoopte dat het meelevend klonk en niet verwijtend.

Helaas keek ze me onaangenaam verrast aan, alsof het een vraag was die ze nooit had kunnen verwachten. "Zo eenvoudig is dat niet," antwoordde ze korzelig. Ze keek weg en ging verder. "Ik heb geen werk, geen inkomen en ik kan dus niet alleen voor jullie zorgen." Na nog een lange, diepe zucht keek ze me weer aan. "Maar neem van mij aan, zodra jij klaar bent met school over anderhalf jaar en voor jezelf kan zorgen, ben ik hier weg." Ze stond resoluut op en ging naar binnen. Er dreven wolken voor de zon die de temperatuur aanzienlijk deden dalen.

Zo verrast als zij met de vraag was geweest, zo confuus was ik met haar antwoord. Mijn moeder bleek al lang bezig te zijn met dit plan. Aftellen totdat... In feite was haar doel gelijk aan dat van mij; ook ik wilde hier weg zodra het kon. Ook ik telde de jaren tot aan mijn eindexamen al een tijdje af. Mijn moeder was hier dus zelf ook al geruime tijd mee bezig. Ze was druk in de weer met potten en pannen toen ik de keuken in liep. "En Elsa dan, die is pas zeven?" De zorg voor één kind zou haar met bijstand en alimentatie nog wel lukken, zo had ze berekend. Ik liep in gedachten verzonken naar boven.

"Over drie kwartier gaan we eten," riep ze me na. In mijn slaapkamer staarde ik naar buiten, in de verte zag ik de polder met daarachter de kerktoren van het dorpje Teteringen. Ik was aangedaan door het onverwachte antwoord van mijn moeder. Het gaf mij het gevoel dat alles ineens van mij afhing. Zowel het nog moeten blijven, als het moment van kunnen gaan, lag

schijnbaar in mijn handen. Ik besloot toen, zonder het te beseffen, dat ik nooit in dezelfde situatie als mijn moeder wilde belanden. Never, nooit!

Ongewild was ik ingelijfd in een geheim vluchtplan van mijn moeder, zo voelde het. Overigens was het wel een geheim dat ik deelde met Frits. Gelukkig wist hij er een positieve draai aan te geven, wat mij bevrijdde van de onaangename nasmaak. Hij begon te fantaseren over de toekomst, een toekomst voor ons samen. Anderhalf jaar, wat was dat nou op een heel leven dat voor ons lag? Het werkte aanstekelijk. Vooruitkijken was een heerlijke en hoopvolle bezigheid. Het gaf energie, uithoudingsvermogen. Het leverde discipline op om voldoende aandacht te besteden aan mijn schoolwerk. Dat wierp z'n vruchten af, ik ging over naar het vierde jaar, waar ik vol goede moed en gemotiveerd aan begon. Het serieuze aftellen kon beginnen. De laatste loodjes. Ik was vastberaden om mijn examen te halen.